

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ПРОЄКТ

**«БІОЛОГІЯ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ, ПРАКТИЧНА
ПСИХОЛОГІЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

перший (бакалаврський)

(назва рівня вищої освіти)

бакалавр

(назва ступеня, що присвоюється)

галузь знань

01 Освіта/ Педагогіка

(шифр та назва галузі знань)

спеціальність

014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

(код та найменування спеціальності)

Харків – 2024

ПЕРЕДМОВА

ВНЕСЕНО

кафедрою здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

РОЗРОБЛЕНО

проектною групою у складі:

Гарант:

1. А. Галій, кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології

Члени:

1. Бойчук Юрій Дмитрович, доктор педагогічних наук, професор, ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди;
2. Гончаренко Марія Степанівна, доктор біологічних наук, професор, професор кафедри здоров'я людини, реабілітології та спеціальної психології
3. Бацилева Ольга Валеріївна, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри здоров'я людини, реабілітології та спеціальної психології
4. Щербак Ірина Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології
5. Ликова Ірина Олександрівна, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри зоології.
6. Науменко Наталія Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології
7. Савіна Ольга Геннадіївна, практичний психолог Комунального закладу "Харківський ліцей № 164 Харківської міської ради".
8. Кочеткова Наталія Костянтинівна, учитель біології і основ здоров'я Комунального закладу "Харківський ліцей № 124 Харківської міської ради".
9. Якушевська Діана, здобувачка 3 року навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Біологія та здоров'я людини і практична психологія»
- 10.» спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).
11. Мякушко Катерина, здобувачка 1 року навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Біологія та здоров'я людини, практична психологія» спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності № 014.05 «Середня освіта (біологія та здоров'я людини, практична психологія)»

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, природничий факультет G. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Faculty of Natural
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр освіти за спеціальністю <i>014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)</i> , спеціалізація практична психологія
Офіційна назва освітньої програми	Біологія та здоров'я людини, практична психологія в закладах освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Первинна
Цикл / рівень	Перший (бакалаврський) рівень: НПК України – 6 рівень, EQ-EHEA – перший цикл, EQFLLL – 6 рівень
Передумови	Наявність базової повної загальної середньої освіти; сертифікатів ЗНО з біології, української мови, математики або англійської мови
Мова (и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	3 роки 10 місяців
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy http://smc.hnpu.edu.ua/node/43
2 – Мета освітньої програми	
<p><i>Метою</i> освітньої програми «Біологія та здоров'я людини, практична психологія» є формування у здобувачів вищої освіти загальних та професійних компетентностей, достатніх для розв'язання комплексних проблем у професійній діяльності вчителя біології, основ здоров'я та практичного психолога у закладах середньої освіти. Забезпечити студентам знання, розуміння теоретичних основ, практичних умінь і навичок в біології, здоров'язбережувальній освіті та психологічній галузі.</p>	
3 – Характеристика освітньої програми	
Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	Спеціальність 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) Програма підготовки складається з теоретичного і практичного циклів та державної атестації: Загальна теоретична – 26 кредити (10,8 %); Професійна нормативна – 124 кредитів (51,6%); Професійна вільного вибору студента – 60 кредити (25 %); Практична – 27 кредити (11,2 %); Курсові роботи – 3 кредити (1,25 %)
Професійна кваліфікація	Вчитель біології, основ здоров'я, викладач закладу фахової передвищої освіти, професійна кваліфікація за спеціалізацією практична психологія в закладах освіти

Кваліфікація в дипломі	Бакалавр освіти. Середня освіта 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) , спеціалізація практична психологія, освітня програма «Біологія та здоров'я людини, практична психологія», професійна кваліфікація Вчитель біології, основ здоров'я, викладач закладу фахової передвищої освіти, професійна кваліфікація за спеціалізацією практична психологія в закладах освіти.
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	<p>Об'єкт вивчення: освітній процес у закладах середньої освіти за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) в контексті розуміння функціонування біологічних систем різного рівня організації, закономірності протікання фізіологічних процесів організму людини, механізмів здоров'я та здоров'язбереження, психологічних особливостей особистості, психології.</p> <p>Цілі навчання: формування інтегральних, загальних і фахових компетентностей вчителя закладу середньої освіти, необхідних для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності з біології, здоров'язбереження, теоретичної та практичної психології.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, наукові концепції та принципи фундаментальних і прикладних наук галузі, достатні для формування предметних компетентностей за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), теоретичні основи наук про освіту, загальної і вікової психології, методики навчання біології та основ здоров'я у закладах загальної середньої освіти.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, методи біології, основ здоров'я, практичної психології, освітні технології та методики формування компетентностей за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) в закладах загальної середньої освіти, моніторинг педагогічної діяльності, інформаційно-комунікаційні технології.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання для освітнього процесу; спеціалізоване лабораторне та технологічне обладнання і програмне забезпечення; бібліотечні ресурси та технології; бази для проведення навчальних і виробничої практик (за договорами про співпрацю).</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна та прикладна. Програма базується на сучасних наукових знаннях: педагогіки та методики сучасної освіти, біології та здоров'я людини; проблем збереження здоров'я людини, охорони довкілля; актуальних напрямів сучасних досліджень в галузі суспільних та природничих наук; психології, традиційних та інноваційних підходів до організації освітнього процесу. Передбачає набуття вмій і навичок використання методик навчання і виховання, застосування матеріально-технічної бази та інформаційно-комунікативних технологій, необхідних для успішного забезпечення навчання біології та основ здоров'я, практичної психології у закладах загальної середньої освіти.
Основний фокус освітньої програми	ОП спрямована на здобуття вищої освіти першого (бакалаврського) рівня в галузі Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014.05 Середня освіта. (Біологія

	<p>та здоров'я людини). Передбачає загальну та фахову (професійно-практичну) підготовку. Ключові слова: освіта, педагогіка, магістр, біологічні, здоров'язбережувальні, психологічні науки, компетентнісний підхід.</p>
Особливості програми	<p>Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.</p> <p>Виконання програми дозволяє студентам: сформувати професійні компетентності і орієнтуватися в тенденціях розвитку сучасної підготовки фахівців у галузі природничої освіти; опанувати – теоретичними основами ботаніки, зоології, анатомії та фізіології людини і тварин, екології; основ здоров'я, оволодіти практичними вміннями і навичками практичного психолога у закладах загальної середньої освіти. Програмою передбачено проходження безперервного циклу педагогічних практик у загальноосвітніх навчальних закладах та профільних закладах передвищої освіти.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Навчально-виховна, науково-методична та організаційна діяльність у галузі середньої освіти та дотичних до неї сферах.</p> <p>Первинні посади: учитель біології, основ здоров'я, практичний психолог, організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми, педагог-організатор роботи у закладах середньої освіти.</p> <p>Випускник може бути експертом, консультантом та радником із фахових питань у державних та приватних установах, в органах виконавчої влади місцевого самоврядування, в громадських організаціях.</p> <p>Професійні види робіт (за ДК 003:2010): 1229.4 21897 Завідувач кабінету навчального 1229.4 21958 Завідувач лабораторії (освіта) 148 - Менеджери (управителі) в освіті, охороні здоров'я та соціальній сфері; 1482 - Менеджери (управителі) в охороні здоров'я; 22 - Професіонали в галузі наук про життя та медичних наук 221 Професіонали в галузі наук про життя та медичних наук 2211 Біологи, ботаніки, зоологи та професіонали споріднених професій 2211.1 - Наукові співробітники (біологія, ботаніка, зоологія та ін.); 2211.2 - Біологи, ботаніки, зоологи та професіонали споріднених професій; 2320 учитель загальноосвітнього навчально-виховного закладу 2359.2 Методист-валеолог, Педагог-валеолог 24275 Організатор позакласної та позашкільної роботи з дітьми 3340 Лаборант (освіта) 32 - Фахівці в галузі біології, агрономії та медицини; 3211 - Лаборанти в галузі біологічних досліджень; 33 - Фахівці в галузі освіти, 2445.2 «Практичний психолог». Фахівець у психологічних центрах, державних, громадських та бізнес організаціях з надання психологічної допомоги, освітніх, медичних установах, органах внутрішніх справ, приватна підприємницька діяльність з надання психологічних та освітніх послуг та ін. - код 33 фахівці в галузі освіти - код 2425.2 практичний психолог закладу освіти (уточнююча назва посади утворена відповідно до Примітки 2 Додатку В)</p>

Подальше навчання	<p>Можливість навчання за програмами: 8 рівня НРК, другого циклу FQ-EHEA та 7 рівня EQF-LLL.</p> <p>Продовження навчання за другим (магістерським) рівнем у споріднених галузях наукових знань; отримання післядипломної освіти; підвищення кваліфікації; академічна мобільність.</p> <p>Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі вищої освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване, предметно-орієнтоване навчання, навчання через лабораторні практики, самонавчання.</p> <p>Освітні технології: проблемно-розвивальні, інтерактивні, інформаційно-комунікативні, проектні, контекстного навчання</p> <p>Форми навчання – традиційні, дистанційне/змішане; мультимедійні та інтерактивні лекції, практичні і лабораторні роботи, самостійне навчання, виконання індивідуальних і групових проектів, виробничі практики.</p> <p>Дистанційне навчання здійснюється за допомогою систем: Moodle; Портал дистанційної освіти Moodle ХНПУ –http://lms.hnpu.edu.ua/</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти передбачає наступне:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінювання відбувається за 100-бальною шкалою; - оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; - критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь. <p>Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур.</p> <p>100-бальна система оцінювання через види контролю з накопиченням отриманих балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поточний (усне та письмове опитування), контрольний, проміжний (захист лабораторних, практичних, самостійних робіт, семінарські заняття, контрольні роботи); - підсумковий: письмові іспити, залікові роботи, захисти звітів з практик), самоконтроль, атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.
	ЗК 2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.
	ЗК 4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно

	<p>використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ЗК 7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>ЗК 9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.</p> <p>ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.
	ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.
	ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.
	ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.
	ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.
	ФК6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.
	ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.
	ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

	ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.
	ПК 1. Здатність використовувати біологічні поняття, закони, концепції, вчення і теорії біології науки для пояснення та розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і організмів. Оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. ПК1
	ПК 2. Здатність розуміти і пояснювати будову, функції, життєдіяльність, розмноження, класифікацію, походження, екологію, поширення, використання, охорону живих організмів і систем усіх рівнів організації. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. ПК2
	ПК 3. Здатність розкривати сутність біологічних явищ, процесів і технологій, розв'язувати біологічні задачі. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. ПК3
	ПК 4. Здатність організовувати і здійснювати дослідницьку діяльність в лабораторних і польових умовах, інтерпретувати її результати; користуватися обладнанням, препаратами, виготовляти біологічні препарати та формувати колекції і гербарії. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. ПК4
	ПК 5. Здатність формувати знання для обрання ефективних шляхів і способів збереження, зміцнення та відновлення здоров'я людини. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту.
	ПК 6. Здатність здійснювати позакласну та позашкільну роботу з біологічних проблем і досліджень, формування, збереження екологічно здорового середовища і зміцнення здоров'я. Здатність дотримуватися норм професійної етики ФК7 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку ФК9

7 – Програмні результати навчання

ПРН 1. <i>Відтворює</i> основні концепції та принципи педагогіки і психології; <i>враховує</i> в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання
ПРН 2. <i>Демонструє</i> вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
ПРН 3. <i>Називає і аналізує</i> методи цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; <i>класифікує</i> форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.
ПРН 4. <i>Здійснює</i> добір і <i>застосовує</i> сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично <i>оцінює</i> результати їх навчання та ефективність уроку. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
ПРН 5. <i>Вибирає</i> відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі;

аналізує динаміку особистісного розвитку учнів, *визначає* ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги

ПРН 6. *Називає і пояснює* принципи проєктування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження

ПРН 7. *Демонструє* знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПРН 8. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПРН 9. *Застосовує* сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання

ПРН 10. *Демонструє* володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

ПРН 11. *Виявляє* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, *пояснює* необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПРН 12. *Аналізує* власну педагогічну діяльність та її результати, *здійснює* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПРН 13. *Демонструє* знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

**Програмні результати навчання
для предметних спеціальностей (ПРН)**

ПРН 1. *Знає і використовує* біологічну термінологію і номенклатуру, *розуміє* основні концепції,

теорії, закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей.
Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПРН 2. *Знає і пояснює* будову та основні функціональні особливості підтримання життєдіяльності живих організмів, сучасну систему живих організмів, роль живих організмів та біологічних систем різного рівня у житті суспільства, їх використання, охорону, відтворення.

Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН 3. *Знає і описує* будову й функції організму людини, основи здорового способу життя, розвитку і збереження фізичного, психічного, соціального та ментального здоров'я та *мотивує* учнів до збереження здоров'я.

Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПРН 4. *Володіє* методами розв'язування біологічних задач.

Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПРН 5. *Проводить і організовує* експериментальні польові та лабораторні дослідження та *інтерпретує* їх результати, *демонструє вміння* виготовляти біологічні препарати, колекції, гербарні зразки та іншу наочність.

Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення), а за потреби визначати зміст запиту до супервізії

ПРН 6. *Добирає та ілюструє* міжпредметні зв'язки курсу біології в загальноосвітніх та інших навчальних закладах системи загальної середньої освіти з метою формування в учнів природничо-наукової та здоров'язбережувальної компетентності.

ПРН 7. *Демонструє* володіння основами наукових досліджень та організацією навчально-дослідницької, позакласної та позашкільної діяльності учнів.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Характеристики кадрового забезпечення

Відповідає ліцензійним умовам. До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники університету з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти: 5 докторів наук, професори, 7 кандидатів наук, доценти, 3 ст. викладача.

З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування, в т.ч. закордонні. Проводяться лекції, семінари, круглі столи, мастер-класи за участю спеціально запрошених закордонних фахівців.

Матеріально-технічне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення професійної підготовки магістрів освітньої програми «Природничі науки» відповідає ліцензійним умовам.

Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі забезпечує матеріально-технічне оснащення спеціалізованих кабінетів і лабораторій. Площа приміщень, що використовується у навчальному процесі, відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки. У навчальній та науковій діяльності окремі заняття проводяться на базі ботанічного саду та музеїв зоології, ботаніки та анатомії. Науково-польові дослідження проводяться на базі біологічних стаціонарів, розташованих в природних біотопах. Кваліфікаційні роботи здобувачі виконують як на базі університету, так і на базі спеціалізованих лабораторій в установах-партнерах (на умовах договору). Технічна перевірка письмових робіт проводиться Інститутом інформатизації освіти Університету за допомогою сертифікованої програмно-технічної системи

	<p>«Unicheck» для виявлення збігів/ідентичності/схожості у текстах письмових робіт.</p> <p>Здобувачі освіти забезпечені гуртожитком. Функціонують спортивний зал, спортивні майданчики, різноманітні спортивні секції і культурні центри. Їдальня.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - офіційний сайт ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://pu.ac.kharkov.ua/ - природничого факультету: http://hnpu.edu.ua/fac-prirodn - точки бездротового доступу Інтернет; - наукова бібліотека, читальні зали; - навчально-інформаційний портал на базі платформи Moodle (http://lms.hnpu.edu.ua); - електронний архів-репозитарій ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://nauka.hnpu.edu.ua/; - сайт наукових праць (http://nauka.hnpu.edu.ua); - електронна бібліотека (http://lib.hnpu.edu.ua); - Міжнародна наукова база даних Web of Science (наказ №1286 від 19.09.2017 р. Про надання доступу ЗВО і науковим установам до електронних наукових баз даних) http://csi.webofknowledge.com/CSI/; - навчально-методичні комплекси дисциплін; - силабуси; - програми практик.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Підготовка бакалаврів за кредитно-трансферною системою. Обсяг одного кредиту 30 годин.</p> <p>Оцінювання результатів навчання та академічних досягнень приведено у відповідність до європейської кредитної системи і співвідносно з національною шкалою оцінювання, що уможливує взаємозарахування кредитів між різними університетами країни. Здобувачі вищої освіти можуть реалізувати право на академічну мобільність у вищих навчальних закладах та наукових установах України за угодами та з власної ініціативи на основі індивідуального запрошення.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди має укладені договори з університетами світу, зокрема у межах освітньої програми «Біологія та здоров'я людини, практична психологія» здійснюється співпраця з впровадження міжнародної мобільності з Поморською академією (м. Слупськ, Польща), з Академією спеціальної педагогіки імені Марії Гжегожевської (м. Варшава, Польща), а також індивідуальні запрошення з вищих навчальних закладів і наукових установ за межами України. Особливості програми полягають в тому, що вона передбачає впровадження новітніх технологій підготовки.</p> <p>Здобувачі мають можливість пройти онлайн-курси на платформі Prometheus, Intela, IBM, Coursera; долучатися до програм Erasmus+, Fulbright Research and Development Program.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>У межах ліцензійного обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.</p>

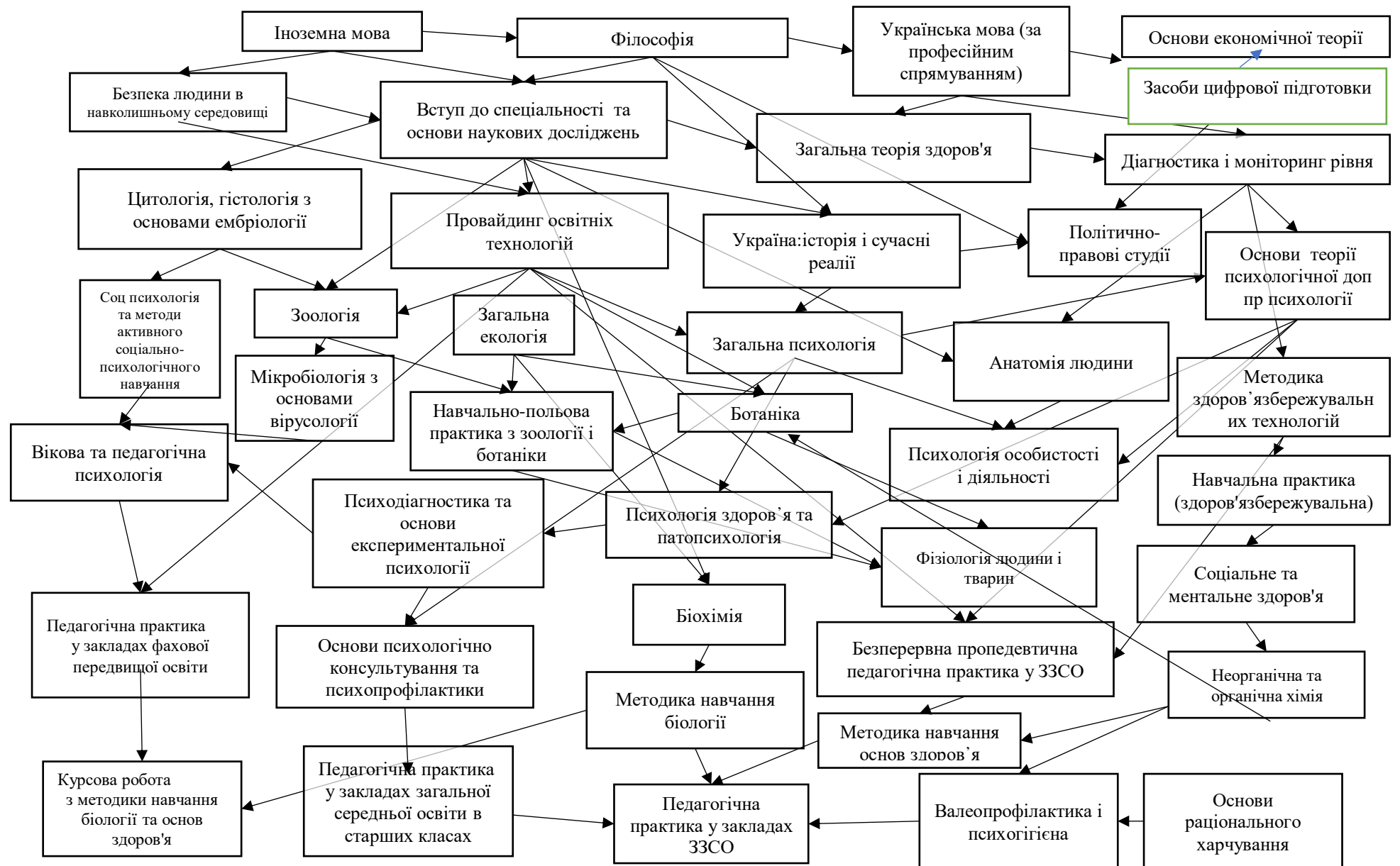
2. Структурно-логічна схема

2.1 Перелік освітніх компонентів

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОК			
Теоретична підготовка			
1.1.Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Україна: історія і сучасні реалії	3	Залік
ОК 2.	Політично-правові студії	3	Залік
ОК 3.	Основи економічної теорії	3	Іспит
ОК 4.	Філософія	3	Іспит
ОК 5.	Іноземна мова	5	Іспит
ОК 6.	Безпека людини в навколишньому середовищі	3	Залік
ОК 7.	Засоби цифрової підготовки	3	Залік
ОК 8.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	Залік
Усього		26 кредитів	
1.2.Цикл професійної підготовки			
ОК 9.	Загальна педагогіка	6	Залік
ОК 10.	Провайдинг освітніх технологій	6	Іспит
ОК 11.	Загальна психологія	4	Іспит
ОК 12.	Вступ до спеціальності та основи наукових досліджень	3	Іспит
ОК 13.	Неорганічна та органічна хімія	4	Іспит
ОК 14.	Цитологія, гістологія з основами ембріології	4	Іспит
ОК 15.	Біохімія	4	Іспит
ОК 16.	Молекулярна біологія та генетика людини	5	Іспит
ОК 17.	Ботаніка	4	Іспит
ОК 18.	Зоологія	4	Іспит
ОК 19.	Анатомія людини	3	Іспит
ОК 20.	Фізіологія людини і тварин	4	Іспит
ОК 21.	Загальна екологія	4	Іспит
ОК 22.	Мікробіологія з основами вірусології	4	Іспит
ОК 23.	Методика навчання біології	6	Залік, Іспит
ОК 24.	Загальна теорія здоров'я	3	Іспит
ОК 25.	Діагностика і моніторинг рівня здоров'я	3	Залік
ОК 26.	Соціальне та ментальне здоров'я	4	Іспит
ОК 27.	Валеопрфілактика і психогігієна	4	Іспит
ОК 28.	Теорія і технологія оздоровчо-рекреаційної рухової активності	3	Іспит
ОК 29.	Методика здоров'язберезувальних технологій	3	Залік
ОК 30.	Методика навчання основ здоров'я	6	Залік, Іспит
ОК 31.	Основи раціонального харчування	3	Залік
ОК 32.	Психологія особистості і діяльності	4	Іспит
ОК 33.	Основи практичної психології	4	Іспит
ОК 34.	Вікова та педагогічна психологія	4	Іспит

ОК 35.	Психодіагностика та основи експериментальної психології	4	Залік
ОК 36.	Основи психологічної корекції	4	Іспит
ОК 37.	Основи психологічного консультування та психопрофілактики	3	Залік
ОК 38.	Соціальна психологія та методи активного соціально-психологічного навчання	3	Іспит
ОК 39.	Психологія здоров'я та патопсихологія	4	Іспит
Усього		124 кредити	
2. Курсові роботи			
ОК 40.	Курсова робота з методики навчання біології та основ здоров'я	3 кредити	
3. Практична підготовка			
ОК 41.	Безперервна пропедевтична педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти	3	Залік
ОК 42.	Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти в середніх класах	7,5	Залік
ОК 43.	Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти в старших класах	6	Залік
ОК 44.	Педагогічна практика у закладах фахової передвищої освіти	4,5	Залік
ОК 45.	Навчально-польова практика з зоології та ботаніки	3	Залік
ОК 46.	Навчальна практика (здоров'язбережувальна)	3	Залік
Усього		27 кредити	
Вибіркові дисципліни ВД		60 кредитів	
Усього		240 кредитів	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240 кредитів	

2.2. Структурно-логічна схема

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Біологія та здоров'я людини, практична психологія» за спеціальністю 014.05 «Середня освіта» (Біологія та здоров'я людини) проводиться відповідно до «Положення про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» у формі трьох кваліфікаційних іспитів: 1) Кваліфікаційний іспит з педагогіки та психології; 2) Кваліфікаційний іспит з біології та методики навчання біології. 3) Кваліфікаційний іспит з основ здоров'я та методики навчання основ здоров'я.

Кваліфікаційні іспити передбачають перевірку досягнень результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 014 Середня освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого і введено в дію Наказом Міністерства освіти і науки України 16.06.2020 р. № 799 та цією Освітньою програмою.

Атестація завершується видачою документа встановленого зразка про присудження ступеня БАКАЛАВРА. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

ФК 5																
ФК 6									+	+	+					
ФК 7						+				+						
ФК 8						+				+						
ФК 9									+	+	+					
ПК 1											+	+		+		+
ПК 2																+
ПК 3																
ПК 4														+		+
ПК 5						+										
ПК 6									+							

ІК – Інтегральна компетентність; ЗК – Загальні компетентності; СК – Спеціальні (фахові, предметні) компетентності; ОК – освітній компонент

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми
«Біологія та здоров'я людини, практична психологія»**

	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32
ІК	+	+	+	+		+	+	+	+				+	+		+
ЗК1								+	+		+	+			+	+
ЗК2	+	+	+	+	+	+		+								
ЗК3																
ЗК4						+	+					+	+	+		
ЗК5																
ЗК6																
ЗК7																
ЗК8							+						+	+		
ЗК9								+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК10																
ФК 1							+						+	+		
ФК 2		+	+	+				+								+
ФК 3							+						+	+		

ФК 4							+						+	+		
ФК 5									+				+	+		
ФК 6												+				
ФК 7								+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК 8											+	+				+
ФК 9							+				+		+	+		
ПК 1	+	+	+	+	+	+		+		+	+				+	
ПК 2	+	+	+	+		+									+	+
ПК 3																
ПК 4	+	+	+	+	+	+										
ПК 5								+	+		+	+	+	+	+	+
ПК 6					+		+						+	+		+

ІК – Інтегральна компетентність; ЗК – Загальні компетентності; СК – Спеціальні (фахові) компетентності; ОК – освітній компонент

ФК 5														
ФК 6														
ФК 7							+							
ФК 8		+		+	+		+							
ФК 9		+												
ПК 1	+	+	+				+							
ПК 2	+	+					+							
ПК 3														
ПК 4			+										+	+
ПК 5					+	+								
ПК 6												+		

ПК – Інтегральна компетентність; ЗК – Загальні компетентності; СК – Спеціальні (фахові, предметні) компетентності; ОК – освітній компонент.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
Програмні результати навчання (РН),
спільні для всіх предметних спеціальностей та програмні результати навчання
для предметних спеціальностей (ПРН) та відповідними компонентами
ОП «Біологія та здоров'я людини, практична психологія»

Програмні результати навчання	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16
ПРН 1																
ПРН 2								+	+	+	+	+	+	+		
ПРН 3																
ПРН 4																
ПРН 5								+				+	+	+	+	+
ПРН 6						+				+						
ПРН 7								+				+	+	+	+	+
ПРН 8	+		+	+	+		+	+								
ПРН 9							+					+		+		+
ПРН 10							+					+		+		+
ПРН 11		+				+		+								
ПРН 12									+	+	+					
ПРН 13	+	+	+			+	+	+								
ПРН 1											+	+		+		+
ПРН 2																+
ПРН 3													+	+	+	+
ПРН 4													+	+	+	+
ПРН 5														+		+
ПРН 6				+		+										
ПРН 7									+							

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
Програмні результати навчання (РН),
спільні для всіх предметних спеціальностей та програмні результати навчання
для предметних спеціальностей (ПРН) та відповідними компонентами
ОП «Біологія та здоров'я людини, практична психологія»

Програмні результати навчання	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32
ПРН 1							+						+	+		
ПРН 2		+	+	+				+								+
ПРН 3							+						+	+		
ПРН 4							+						+	+		
ПРН 5	+	+	+	+	+	+		+								
ПРН 6								+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 7	+	+	+	+	+	+		+								
ПРН 8																
ПРН 9						+	+					+	+	+		
ПРН 10						+	+					+	+	+		
ПРН 11							+				+		+	+		
ПРН 12																
ПРН 13																
ПРН 1	+	+	+	+	+	+		+		+	+				+	
ПРН 2	+	+	+	+		+									+	+
ПРН 3						+			+							
ПРН 4						+			+							
ПРН 5	+	+	+	+	+	+										
ПРН 6								+	+		+	+	+	+	+	+
ПРН 7					+		+						+	+		+

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
Програмні результати навчання (РН),
спільні для всіх предметних спеціальностей та програмні результати навчання
для предметних спеціальностей (ПРН) та відповідними компонентами
ОП «Біологія та здоров'я людини, практична психологія»

Програмні результати навчання	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37	ОК 38	ОК 39	ОК 40	ОК 41	ОК 42	ОК 43	ОК 44	ОК 45	ОК 46
ПРН 1								+	+	+	+	+	+	+
ПРН 2	+						+							
ПРН 3								+	+	+	+	+	+	+
ПРН 4					+			+	+	+	+	+	+	+
ПРН 5		+					+							
ПРН 6							+							
ПРН 7		+					+							
ПРН 8														
ПРН 9														
ПРН 10														
ПРН 11		+												
ПРН 12														
ПРН 13														
ПРН 1	+	+	+				+							
ПРН 2	+	+					+							
ПРН 3	+	+	+	+		+								
ПРН 4	+	+	+	+		+								
ПРН 5			+										+	+
ПРН 6					+	+								
ПРН 7												+		

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України від 05.09.2017р. «Про освіту». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти / Наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2016 р. № 600 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/vishaosvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichnirekomendaciyi-vo-11>
4. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій ДК 003:2010» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kodeksy.com.ua/buh/kp.htm>
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
7. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#n37>
8. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/para12#n12>